

LAKIALOITE 110/2003 vp

Laki tieliikennelain 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään tieliikennelakia muutettavaksi siten, että linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus päättyisi aina ajo-oikeuden haltijan menettäessä työkykynsä täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavalla tavalla, mikäli työkyvyttömyys koskee linja-auton tai raskaan ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen liittyvää työntekoa. Mikäli työkyky olisi

täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavalla tavalla heikentynyt, ei ajo-oikeutta voisi enää myöntää linja-auton tai raskaan ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen. Lakialoitteessa esitetään myös ajo-oikeuden lakkaamista aina linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän osalta oikeuden haltijan täyttäessä 65 vuotta.

PERUSTELUT

Tieliikennelain (267/1981) 72 §:n 1 momentin mukaan ajo-oikeus on voimassa, kunnes sen haltija täyttää 70 vuotta. Linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus päättyy aina ajo-oikeuden haltijan täyttäessä 70 vuotta.

Tieliikennelain 73 §:ssä on säädetty ajo-oikeuden haltijoiden terveydentilan valvonnasta. Tieliikennelaissa ja sen nojalla annetussa ajokorttiasetuksessa on eräiltä osin lähinnä havaintokykyyn liittyen täsmennetty ajo-oikeuden edellytyksenä olevaan terveydentilaan liittyviä kriteereitä. Direktiivissä 91/439/ETY on tarkennettu näitä määräyksiä. Niiden perusteella lääkärin on otettava asianmukaisesti huomioon lisääntyneet riskit ja vaarat, jotka liittyvät ajo-oikeuden myöntämiseen. On tärkeää selvästi ilmaista, mihin raja ajo-oikeuden myöntämisen ja sen kieltämisen osalta vedetään. Työkyvyttö-

myyseläkkeen myöntäminen on selkeä raja. Mikäli henkilön työkyvyn on todettu heikentyneen siten, että ammattimainen linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän kuljettaminen ei enää ole mahdollista, on syytä olettaa, ettei edellytyksiä toimia liikenteessä sillä varovaisuudella ja tarkkuudella, mitä liikenneturvallisuus edellyttää, enää ole olemassa.

Nykyisessä käytännössä ajo-oikeutta ei täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden osalta poisteta, vaan poistaminen jää sen varaan, miten kykyä linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen yleisesti tulkitaan. Käytännössä on esiintynyt tapauksia, joissa täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä olevat kuljettajat kuitenkin tekevät toisinaan töitä ammattimaisessa liikenteessä. Usein tämä tapahtuu työkyvyttömyyseläkkeeseen liittyvien säännösten ra-

joissa. Nykyiset eläkelait mahdollistavat osittaisen työnteon jopa täyttä työkyvyttömyyseläkettä nautittaessa. Toisinaan kyseessä on mm. niin sanottuun harmaaseen talouteen liittyvä toiminta. Näiden harmaaseen talouteen liittyvien tapausten estämiseksi on perusteltua poistaa ajo-oikeutta osoittava ajokortti täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiltä henkilöiltä. Valvonta tapahtuisi näin helposti normaalin tieliikenteen valvonnan yhteydessä.

Vaikka yhteiskunnan monimuotoistuminen ja työelämän muuttuminen ovat mahdollistaneet

erilaisia vaihtoehtoja toimia edelleen työelämässä alentuneellakin työkyvyllä, lakialoitteessa ei esitetä ajo-oikeuden ehdotonta poistamista osittaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden ajo-oikeuden haltijoiden osalta. Näissä tapauksissa harkinta jäisi lääkärintarkastuksen tekevän lääkärin ja poliisiviranomaisten tehtäväksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tieliikennelain 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 72 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1242/1997, seuraavasti:

72 §

Ajo-oikeuden voimassaolo

— — — — —
Milloin ajokorttilupa myönnetään 65 vuotta täyttäneelle henkilölle, sen nojalla saatava ajo-oikeus on 1 momentista poiketen voimassa määrääjän, enintään viisi vuotta. Jos luvan saajalla on ennestään ajo-oikeus, uusi ajo-oikeus saadaan siitä jäljellä olevaksi ajaksi, kuitenkin enintään viideksi vuodeksi. Linja-auton ja raskaan

ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus päättyy kuitenkin aina, kun ajo-oikeuden haltija täyttää 65 vuotta ja silloin, kun ajo-oikeuden haltijan todetaan menettäneen työkykynsä täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavalla tavalla linja-auton tai raskaan ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen liittyvässä työssä.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2003

Esa Lahtela /sd
Marjaana Koskinen /sd
Matti Kangas /vas